

Sygn. akt II Ca 438/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Przemysław Grochowski (spr.)

Sędziowie : Sędzia Sądu Okręgowego Elżbieta Żak

Sędzia Sądu Okręgowego Tomasz Lebowa

Protokolant : Emilia Trąbka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2013 roku w Lublinie

sprawy z powództwa Z. K.

przeciwko T. K.

z udziałem Miejskiego Rzecznika Konsumentów w L.

o 5.270 złotych

na skutek apelacji Miejskiego Rzecznika Konsumentów w L. od wyroku z dnia 7 lutego 2013 roku w sprawie VIII C 514/12 Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie

I. zmienia zaskarżony wyrok w jego punkcie I. i II. w ten sposób, że :

1. zasądza od pozwanego T. K. na rzecz powódki Z. K. kwotę 5.270 (pięć tysięcy dwieście siedemdziesiąt złotych) z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 7 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 796,06 (siedemset dziewięćdziesiąt sześć złotych sześć groszy) tytułem kosztów procesu,

2. oddala powództwo w pozostałej części;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. oddala wniosek pozwanego T. K. o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego;

IV. nakazuje pobrać od pozwanego T. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie kwotę 264 zł (dwieście sześćdziesiąt cztery złote) tytułem brakujących kosztów sądowych.

II Ca 438/13

UZASADNIENIE

Powództwo Z. K. dotyczyło zasądzenia od pozwanego T. K. kwoty 5 270 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 lipca 2011 roku tytułem zwrotu ceny sprzedaży kompletu mebli w związku z odstąpieniem przez powódka od tej umowy z racji odmowy przez powoda doprowadzenia zakupionego towaru do stanu zgodnego z umowa poprzez jego wymianę na nowy.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy oddalił powództwo, zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1 2017 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał zwrócić powódce z sum budżetowych Skarbu Państwa kwotę 67,44 złotych z tytułu niewykorzystanej zaliczki. Podstawę wydanego orzeczenia stanowiły dokonane przez ten Sąd ustalenia, iż w dniu 11 kwietnia 2011 roku powódka zawarła z pozwanym T. K., prowadzącym salon (...) umowę sprzedaży kompletu wypoczynkowego (...) za kwotę 5 270 złotych. W dniu 5 lipca 2011 roku powódka złożyła w sklepie pozwanego reklamację w formie pisemnej, w której zażądała wymiany kompletu wypoczynkowego na nowy – wolny od wad, wskazując na wady w postaci niepełnego wypełnienia wnętrza poduszek kompletu, nierówne osadzenie siedzisk, niesymetryczne układanie się materiału tapicerskiego na podłokietnikach, nierówne załamania tkaniny na poduszkach na oparciach bocznych oraz złe zmontowanie i użycie kompletu. Pismem z dnia 7 lipca 2011 roku pozwany poinformował powódkę, że zgłoszona przez nią reklamacja przesłana producentowi, który w piśmie dnia 11 lipca 2011 roku uznał niezasadność reklamacji. W piśmie z dnia 13 lipca 2011 roku także pozwany nie uznał reklamacji powódki.

Na tle powyższych okoliczności, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż w sprawie znajdowała zastosowanie ustawa z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 141, z 2002, poz. 1176 z póź. zm.) regulująca kwestie dotyczące dokonywanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedaży rzeczy ruchomej osobie fizycznej, nabywającej tę rzecz w celu niezwiązanym z jego działalnością zawodową lub gospodarczą. Przewidziane w art. 8 tej ustawy prawa konsumenta mają strukturę dwustopniową – w pierwszej kolejności może on domagać się naprawy towaru, bądź jego wymiany na nowy, przy czym prawo wyboru należy do kupującego, chyba że z punktu widzenia interesów sprzedawcy, tylko jedna z nich jest ekonomicznie uzasadniona i zarazem ma znaczenie dla kupującego. Dopiero, gdy sprzedawca nie uczyni zadość żądaniom konsumenta, ten może żądać obniżenia ceny lub odstąpić od umowy.

Zgodność towaru w postaci kompletu wypoczynkowego z zawartą z pozwaną umową z dnia 11 kwietnia 2011 roku podlegała ocenie biegłego sądowego z zakresu towaroznawstwa , który zaopiniował, że niezgodne z umową i stanowiące jednocześnie wady istotne są wady w postaci widocznych „ rogów ”, powstałych w wyniku uformowania się zbędnego materiału na każdym z rogów obicia poduszek sofy i nierównomierne osadzenie dwóch części siedziska sofy. Wady te dotyczą jednak jedynie jednej sofy wchodzącej w skład kompletu (...). Oba fotele są natomiast zgodne z umową i wolne od wad istotnych. Opisane wyżej wady istotne są możliwe do naprawy poprzez wymianę poduszek, bez konieczności wymiany na nowe, a co za tym idzie, bez ponoszenia nadmiernych kosztów w stosunku do wartości towaru. Dzięki naprawie poduszek zawierających formację materiału w postaci „ rogów ” oparcia sofy, poprawie uległyby nieścisłości nie stanowiące wady istotnej, związane z widoczną szparą na poduszkach oparcia sofy i odstająca poduszka oparcia sofy od elementu drewnianego na plecach sofy . W oparciu o te opinie, Sąd Rejonowy przyjął, iż nabyty przez powódkę w dniu 11 kwietnia 2011 roku towar w postaci kompletu wypoczynkowego nie jest zgodny z umową bowiem zawiera widoczne zgrubienia tkaniny tapicerskiej na rogach poduszek oraz widoczne różnice w wysokości i wypełnieniu poduszek siedziska, a wady te są istotne. Towar nie spełnia zatem przesłanek przewidzianych w art. 4 ust. 1 i 3 ustawy o sprzedaży konsumenckiej. Niemniej jednak Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że wymienione wady, choć istotne, są możliwe do naprawy, a naprawa nie wymaga nadmiernych kosztów przy uwzględnieniu wartości towaru zgodnego z umową i nie naraziłaby powódki na niedogodności, mogłaby być wykonana w odpowiednim czasie - tygodnia, a okoliczności te wprost wynikają z niekwestionowanej przez strony opinii biegłego, co nie dawało powódce uprawnienia do żądania obniżenia ceny albo odstąpienia od umowy. Powódka bowiem mogłaby domagać się stosownego obniżenia ceny albo odstąpić od umowy wyłącznie w takiej sytuacji, w której nie mogłaby żądać naprawy ani wymiany towaru albo gdyby sprzedawca nie zdołał uczynić zadość takiemu żądaniu w odpowiednim czasie lub gdyby naprawa albo wymiana naraziłaby kupującego na znaczne niedogodności. Okoliczności te w rozpoznawanej sprawie jednak nie zachodzą, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu oparł Sąd Rejonowy o dyspozycję art. 98 § 1 kpc, i obciążył powódkę obowiązkiem zwrotu kosztów związanych z wynagrodzeniem pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej oraz związanych z wydatkiem na opłatę skarbową od pełnomocnictwa.

Apelację wniósł Miejski Rzecznik Konsumentów w L. i zaskarżając wyrok w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach I i II (k.153 verte), wnosił o jego zmianę i uznanie powództwa lub jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucał :

- błędną wykładnię art.4 ust.1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego,
- niewłaściwe zastosowanie art.8 ust.4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego,
- naruszenie przepisów postępowania cywilnego: art. 231 kpc poprzez wyciągnięcie błędnych wniosków z faktów i okoliczności ustalonych w sprawie, oraz art. 233§1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów oraz brak wszechstronnego rozważenia materiału i uznanie w konsekwencji, że powódka nie miała prawa odstąpić od umowy.

W odpowiedzi na apelację pozwany podzielił stanowisko zajęte przez Sąd Rejonowy oraz odmówił zasadności zarzutom podnoszonym w apelacji wskazując nadto, że nie zostało złożone oświadczenie powódki o wyrażeniu zgody na wstąpienie Miejskiego Rzecznika Konsumentów do postępowania, a także dotychczas powódka nie odstąpiła od umowy, przez co nie może skutecznie dochodzić zwrotu ceny zapłaconej za towar.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja podlegała uwzględnieniu wobec zasadności zarzutu naruszenia art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego.

Sąd Rejonowy prawidłowo dokonał rekonstrukcji stanu faktycznego sprawy i nie budził on, jak wynika to z argumentacji apelującego, kontrowersji w tym zakresie. Niewłaściwie natomiast zinterpretował znaczenie ustalonych przez siebie okoliczności, co doprowadziło do wydania błędnego rozstrzygnięcia naruszającego uregulowania powołane przez skarżącego.

W tej sytuacji, a nadto także wobec ogólnikowego przywołania w apelacji norm prawa procesowego stanowiących przedmiot naruszeń ze strony Sądu Rejonowego, przy zaniechaniu wskazania materiału dowodowego niewłaściwie ocenionego przez Sąd oraz charakteru uchybień Sądu w tym zakresie, brak było przesłanek do uzasadnionego wytaczania zarzutów skierowanych na naruszenia art. 233§1 i 231 kpc.

Niezasadnie także skarżący zarzucał zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 4 ust.1 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej..., skoro, jak wynika z treści jego uzasadnienia, brany był on pod uwagę przy rozstrzygnięciu sprawy, jak również ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie objętym tym uregulowaniem pozostawały w zgodzie z jego przesłankami. Nie widać zatem przekonujących powodów, w sytuacji gdy w zaskarżonym rozstrzygnięciu stwierdzona została niezgodność przedmiotu sprzedaży z umową oraz nie wyłączono odpowiedzialności sprzedawcy z tego tytułu, by omawiany zarzut znajdował oparcie w rzeczywistych uchybieniach popełnionych pod tym względem przez Sąd Rejonowy i ich wpływie na rezultat procesu.

Do wydania niewłaściwego rozstrzygnięcia doszło wyłącznie z racji nieprawidłowej wykładni art. 8 zastosowanej przez Sąd Rejonowy ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie kodeksu cywilnego.

Sąd Rejonowy wprawdzie słusznie przyjął zasadę następstwa sekwencji roszczeń wyrażającego się w uruchomieniu kolejnej ich grupy dopiero w przypadku braku realizacji pierwszego z przewidzianych dla kupującego zestawu uprawnień. Wynika to z dążenia ustawodawcy do zapewnienia trwałości umowie sprzedaży i umożliwieniu konsumentowi uzyskania poszukiwanego przez niego towaru. Dlatego też pierwsze z przysługujących kupującemu roszczeń, wskazywane w art. 8 ust.1 zmierzają do realnego wykonania umowy, zaś przewidziane w art. 8 ust.4

prowadzą (bez wnikania w niemające w tym miejscu znaczenia kwestie charakteru obu tych uprawnień) do ukształtowania stosunku stron zawiązanego umową sprzedaży poprzez przywrócenie ekwiwalentności świadczeń (obniżenie ceny) lub likwidację łączącego strony węzła prawnego (odstąpienie od umowy). Wykładnia uregulowań art. 8 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej winna uwzględniać powyższy kontekst.

Stanowisko Sądu Rejonowego, które zajął również pozwany już po zamknięciu rozprawy (k.95), że powódce nie przysługiwało uprawnienie do odstąpienia od umowy, bowiem nie wyczerpała roszczeń z pierwszej sekwencji, jako że wady mebli nadawały się do naprawy w krótkim czasie, pozostawało w sprzeczności z przesłankami uregulowania z art. 8 ust.4 oraz nie uwzględniało konsekwencji rysujących się na tle okoliczności sprawy. Należy tu zwrócić uwagę, że w odpowiedzi na reklamację powódki złożoną w dniu 5 lipca 2011 roku, w której zawarła żądanie oparte o art. 8 ust.1 (wymiana na nowy zakupionego towaru), pozwany wskazał jako przyczynę odmowy jej uwzględnienia brak występowania wad uprawniających do kwestionowania zgodności towaru z umową i wykluczył tym samym w ogóle realizację uprawnień z pierwszej grupy. W takiej sytuacji nie można zasadnie twierdzić, że powódka nie wykonała uprawnień przewidzianych w ramach pierwszej grupy. Nadto, w razie zgłoszenia jednego z roszczeń z sekwencji inicjującej, konsument, przy wystąpieniu dalszych jeszcze warunków, może, bez wykorzystania drugiego z nich, przejść do wykonania uprawnień następnych w hierarchii (tak też „Ustawa o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej. Komentarz” J.Jezioro, W.Dubis, A.Kołodziej, K.Zagrobelny, wyd. C.H.Beck 2010 r., rb.23).

Kolejną przyczyną krytycznej oceny poglądu eksponowanego przez Sąd Rejonowy jest brak przyłożenia znaczenia dla okoliczności, że pozwany ani nie uczynił zadość pierwotnemu żądaniu powódki, ani nawet nie podjął starań w tym kierunku negując podstawę uprawniającą powódkę do występowania z nim, która faktycznie, jak to ustalił Sąd, istniała już w chwili wydania towaru kupującej. Pozwany zatem uchylił się obowiązku określonego w ramach pierwszej grupy i nie zrealizował go czasie do tego odpowiednim, który w opinii biegłego określony został na okres tygodnia, co kreowało przesłankę z art. 8 ust.4 wymieniona jako druga w kolejności w treści tego przepisu. Przesłanka ta ulega realizacji w każdym przypadku pozostawiania sprzedającego w zwłoce z wykonaniem obowiązku stanowiącego korelat uprawnień konsumenta przewidzianych w art.8 ust.1, a więc zarówno, gdy sprzedający nie zdołał dokonać naprawy lub wymiany towaru w odpowiednim czasie pomimo uznania słuszności reklamacji, jak też gdy w ogóle odmówił spełnienia żądań kupującego błędnie kwestionując samą ich zasadność.

Uznanie stanowiska zajmowanego przez Sąd Rejonowy prowadziłyby do dalszych jeszcze konsekwencji polegających na ograniczeniu lub wyłączeniu uprawnień z drugiej w kolejności ich sekwencji w każdym w zasadzie przypadku zakwestionowania przez sprzedającego wadliwości towaru. Wymuszałoby to na kupującym inicjatywę procesową w celu wykazania tej przesłanki w ramach dochodzenia roszczenia określonego w grupie pierwszej. W następstwie wyroku uwzględniającego takie powództwo brak byłoby instrumentów pozwalających na przymuszenie sprzedającego do wyegzekwowania tego rodzaju obowiązku a jego wykonanie mogłoby odbywać się jedynie w trybie art.1049 kpc. W rezultacie takiego rozumowania, odstąpienie od umowy lub obniżenie ceny jeśli w ogóle mogłoby mieć miejsce, to dopiero po uzyskaniu takiego wyroku a uzyskanie oczekiwanego efektu w postaci odzyskania całości lub części zapłaconej ceny wymagałoby najpewniej, przy braku woli sprzedającego dobrowolnego wykonania zobowiązania, wydania kolejnego orzeczenia zasądzającego takie świadczenie. Uprawnienia kupującego doznawałyby w takiej wersji uszczuplenia w sposób sprzeczny z założeniami ustawy. Wprawdzie, jak to wyżej wskazano, regulacje związane z uprawnieniami konsumenta z tytułu niezgodności towaru z umową zakładają priorytet realnego wykonania umowy, jednakże nie w sposób bezwzględny i nie za cenę znacznych niegodności dla konsumenta, z jakimi wiązać musiałby się opisany wyżej mechanizm realizacji praw konsumenta w wyniku przyjęcia rozumowania przedstawionego przez Sąd Rejonowy a którym art. 8 ust.4 ustawy przypisuje walor ziszczenia się a priori przesłanek do wykonania uprawnień z drugiej sekwencji.

W rezultacie powódka uprawniona była do odstąpienia od umowy, co prowadzi do skutecznego podnoszenia przez nią żądania określonego w pozwie o zwrot ceny nabycia (art. 494 kc).

Żądanie zasądzenia odsetek o charakterze ustawowym znajdowało podstawę w przepisie art. 481§1 kc, przy czym, skoro obowiązek świadczenia zwrotu ceny wiązał się z odstąpieniem od umowy sformułowanym w pozwie, opóźnienie

po stronie pozwanego powstać mogło dopiero w dniu następnym po doręczeniu mu odpisu pozwu, co nastąpiło w dniu 7 stycznia 2012 roku (k.35). Powództwo w zakresie odsetek za okres poprzedzający tę datę podlegało oddaleniu.

Wbrew zastrzeżeniom strony pozwanej, powódka złożyła stosowne oświadczenie na ten temat za czym przemawia treść pozwu, gdzie zawarto stwierdzenie o odstąpieniu od umowy z uwagi na niewykonanie przez pozwanego obowiązku wymiany lub naprawy towaru (k.4).

W sprzeczności także z dokumentem zamieszczonym na karcie 126 akt sprawy pozostaje zarzut braku zgody powódki na wstąpienie do sprawy Miejskiego Rzecznika Konsumentów.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art.386§1 kpc, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu za pierwszą instancję orzekł w oparciu o art.98§1 kpc, wobec wygrania sprawy przez powódkę w całości, zaś należność z tego tytułu objęła, w myśl art.98§2 kpc, opłatę sądową od pozwu oraz zwrot wydatku poniesionego na opinię biegłego. Orzeczenie o kosztach sądowych, wydane w oparciu o art.113§1 i art.8 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 63⁴kpc, objęło opłatę należną od apelacji, od której zwolniony był apelujący Miejski Rzecznik Konsumentów(art.96 ust.1 pkt 11 i art.13 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).